

AALTJES

De belangrijkste groepen in aaltjesland

Van alle ziekten in de bloembollenteelt behoren aaltjes tot de groep lastig aan te pakken organismen. Hun optreden is grillig, de impact van een aantasting soms zeer groot. In dertien afleveringen zet BloembollenVisie aaltjes in de schijnwerpers. In de tweede aflevering de belangrijkste groepen aaltjes, die actief zijn in de bloembollenteelt.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto's: BKD, www.bkd.eu

Allium 'Mount Everest' aangetast door *Ditylenchus dipsaci*

Zoals in de eerste aflevering al gemeld is de groep aaltjes die schade doet in de bloembollen niet enorm uitgebreid. Met een flink gevulde hand is het wel bekeken. In deze tweede aflevering een korte beschrijving van deze groepen. In de volgende afleveringen worden de groepen per keer nader uitgewerkt. Dan komen de gewassen aan bod waarin ze kunnen voorkomen en de belangrijkste symptomen. In een aparte aflevering zal nader worden ingegaan op de bestrijdingsmogelijkheden van de diverse soorten aaltjes.

DITYLENCHUS

De groep die de meeste schrik veroorzaakt bij bloembollenkwekers in die van *Ditylenchus*. In de bloembollenteelt komen twee soorten voor, te weten *Ditylenchus dipsaci* en *D. destructor*. De laatste staat in de volksmond bekend als het destructoraaltje, de eerste als het stengelaaltje. Binnen het stengelaaltje komen verschillende, onderscheidbare typen voor, waarvan het tulpenstengelaaltje het meest schadelijk is. Dit kan naast tulp ook veel andere bolgewassen aantasten. De kans op een aantasting door tulpenstengelaaltje is gering, maar de impact van een aantasting is groot. Als is vastgesteld dat sprake is van dit aaltje in tulp, dan dient per direct gerooid te worden. Het tulpenstengelaaltje staat bekend om zijn grote reeks waardplanten, waaronder een groot aantal onkruiden. In veel andere bolgewassen komt het stengelaaltje ook voor, zoals narcis, hyacint, Muscari en *Chionodoxa*.

PRATYLENCHUS

Van het geslacht *Pratylenchus* is het vooral het wortellesieaaltje of *Pratylenchus penetrans* dat voor schade kan zorgen in verschillende bolgewassen. Met name in lelie kan dit aaltje voor de nodige uitval zorgen, maar ook narcis kan worden aangetast. Kenmerkend voor dit aaltje zijn de bruine lesies op de wortels, die weer als invalspoort voor andere ziekten kunnen dienen, met namen schimmelziekten.

APHELENCHOIDES

Het geslacht *Aphelenchoides* kent in de bloembollensector twee geheel verschillende uitingen. De eerste is het krokusknolaaltje ofwel *A.*

Hosta met *Meloidogyne hapla*

subtenuis, het andere is het bladaaltje in lelie, ofwel *A. fragariae*. Het tweede komt elk jaar wel voor in met name de bloemeteelt van lelie, en kan daar voor veel schade zorgen. Het eerste wordt op beperkte schaal in krokus aangetroffen. Bij doorsnijden van de knol is bij een aantasting een typische stervorm te zien. Dit aaltje kan ook in enkele *Allium*soorten voorkomen.

MELOIDOGYNE

Enkele jaren geleden was sprake van een relatief nieuwe aaltjesgroep in de bloembollenteelt. In met name gladiool en dahlia werden zowel het noordelijk wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne hapla*) als het (bedrieglijk) maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi/fallax*) aangetroffen. Het aantal aangetroffen planten is nog steeds beperkt. Het aaltje komt ook voor in vaste planten. In gebieden waar bloembollen en vaste planten allebei in een vruchtwisseling worden geteeld kan dit een punt van aandacht zijn.

TRICHODORUS

Dit aaltje veroorzaakt niet zelf schade in bloembollen, maar is wel de overbrenger van het tulpenratelvirus (TRV) in tulp. Als dus een aantasting met TRV is vastgesteld, dan is duidelijk dat dit aaltje in de grond zit. Andere soorten uit de groep van *Trichodoriden* worden in verband gebracht met het zogenoemde onbekend wortelrot in lelie. Daaronder valt in ieder geval *Paratrichodorus pachydermis*.